

Nota van Antwoord
Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Klimaatbuffer IJsselmeer

Drinkwaterbedrijf en natuurbeheerder PWN
14 Januari 2026

Inhoudsopgave

1.	<i>Inleiding</i>	3
1.1	Aanleiding en stand van zaken	1
1.2	Wat is er gedaan met de zienswijzen?	1
1.3	Leeswijzer	2
2.	<i>Beantwoording van veel voorkomende vragen en opmerkingen</i>	3
2.1	Natuurbeleving en toegankelijkheid	3
2.2	Verkeersbewegingen van en naar de Klimaatbuffer IJsselmeer	3
2.3	Energietransitie	4
3.	<i>Ingediende inspraakreacties en individuele beantwoording</i>	5
3.1	Zienswijze 001	5
3.2	Zienswijze 002	5
3.3	Zienswijze 003	6
3.4	Zienswijze 004	9
3.5	Zienswijze 005	15
3.6	Zienswijze 006	15
3.7	Zienswijze 007	16
3.8	Zienswijze 008	17
3.9	Zienswijze 009	18
3.10	Zienswijze 010	20
4.	<i>Conclusie en vervolgtraject</i>	22
4.1	Vervolgtraject	22
4.2	Participatie	23
4.3	Contact	23

1. Inleiding

PWN heeft het voornemen om een Klimaatbuffer in het IJsselmeer bij Andijk te ontwikkelen. De Klimaatbuffer IJsselmeer bestaat uit een buitendijks gelegen gebied met waterbekkens en nieuwe natuur. Het project heeft als doel de strategische drinkwatervoorraad van Noord-Holland te vergroten, zodat perioden van droogte beter kunnen worden overbrugd, en tegelijkertijd de ecologische waarde en biodiversiteit van het IJsselmeer te versterken. Met dit voornemen anticipeert PWN op de gevolgen van klimaatverandering en toenemende druk op de zoetwatervoorziening.

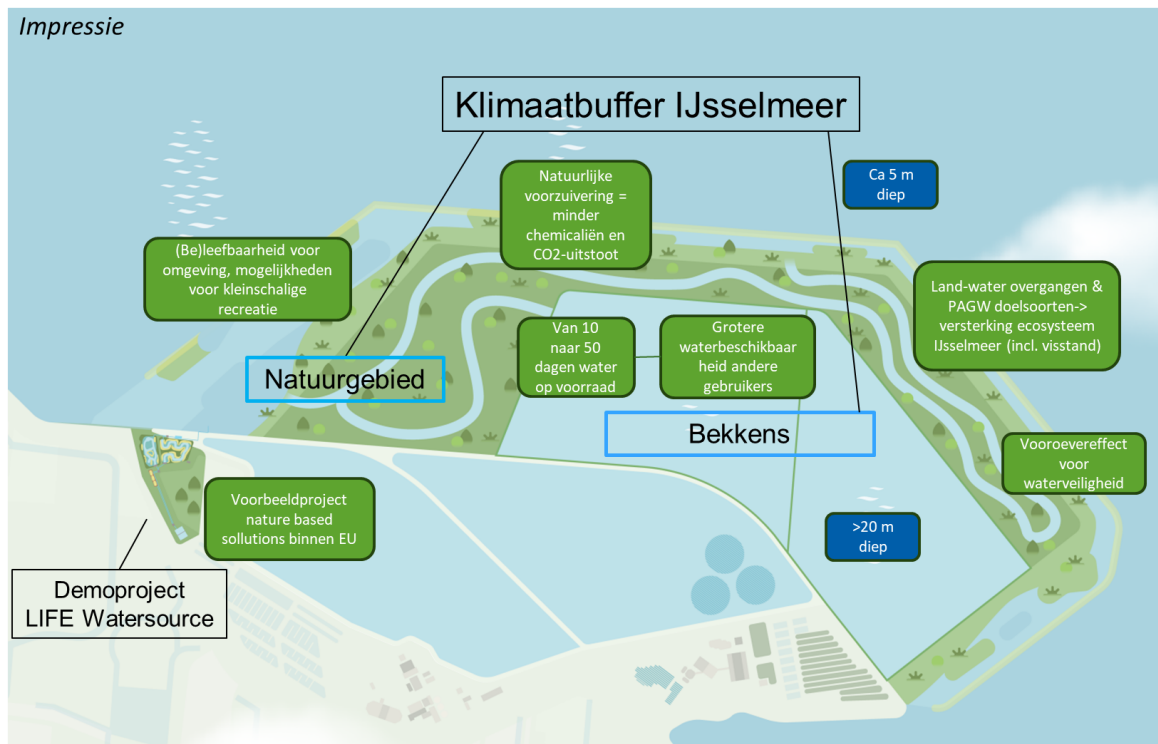
Het vernieuwende karakter van de Klimaatbuffer IJsselmeer ligt in de integrale benadering waarin drinkwaterproductie en natuurontwikkeling elkaar versterken. De nieuw aan te leggen natuur draagt bij aan de ecologische kwaliteit van het IJsselmeer en fungeert als natuurlijke voorzuivering van IJsselmeerwater dat naar de achterliggende waterbekkens stroomt. Daarmee ontstaat een robuuste en toekomstbestendige bron van schoon drinkwater, terwijl tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in een versterking van het ecosysteem van het IJsselmeer. De Klimaatbuffer laat zien hoe waterzekerheid, biodiversiteit en leefkwaliteit in samenhang kunnen worden ontwikkeld.

PWN, drinkwaterbedrijf sinds 1920 en natuurbeheerder sinds 1934, beschouwt de ontwikkeling van de Klimaatbuffer IJsselmeer als een open en zorgvuldig proces. Samenwerking met overheden, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, omwonenden en andere betrokkenen is daarbij essentieel. De ontwikkeling van de Klimaatbuffer vindt plaats in samenhang met het demonstratieproject LIFE Watersource, waarin op kleinere schaal wordt geleerd hoe natuurgebaseerde voorzuivering optimaal kan worden ingericht. Inbreng vanuit de omgeving, waaronder zienswijzen, levert waardevolle inzichten op voor de verdere uitwerking van het project en de te maken keuzes. Deze Nota van Antwoord vormt een belangrijk moment in de dialoog met de omgeving.

Op 22 september 2025 heeft PWN haar voornemen formeel bekendgemaakt met het uitbrengen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de Klimaatbuffer IJsselmeergebied. In de NRD is beschreven welke alternatieven worden onderzocht, welke procedures worden gevolgd en welke thema's op het gebied van milieu en omgeving daarbij worden betrokken. Daarnaast bevat de NRD een overzicht van de onderzoeken die nodig zijn om de effecten van het project inzichtelijk te maken in het kader van de milieueffectrapportage (mer).

De mer-procedure is bedoeld om de gevolgen van het voorgenomen initiatief voor mens en milieu vroegtijdig en volwaardig te betrekken bij de besluitvorming. De resultaten van deze onderzoeken worden vastgelegd in het Project-Milieueffectrapport (MER), dat inzicht geeft in de effecten van de mogelijke oplossingen en daarmee een belangrijke basis vormt voor de verdere plan- en besluitvorming. Op het MER kunnen te zijner tijd opnieuw zienswijzen worden ingediend.

Naar verwachting start de mer-procedure na vaststelling van de definitieve NRD, medio 2026. De inspraak op het MER wordt voorzien in 2028. De aanleg van de Klimaatbuffer IJsselmeergebied staat momenteel gepland voor 2029.

Figuur 1: Schematische impressie van de Klimaatbuffer IJsselmeer

1.1 Aanleiding en stand van zaken

De NRD heeft van 22 september tot 2 november 2025 ter inzage gelegen. In totaal zijn er 10 zienswijzen ontvangen. Deze zijn genummerd en geanonimiseerd. Zienswijzen en de reacties daarop van de PWN zijn in deze Nota van Antwoord opgenomen.

1.2 Wat is er gedaan met de zienswijzen?

Alle zienswijzen zijn zorgvuldig gelezen en van reactie voorzien. Insprekers krijgen daarmee antwoord op vragen, reacties en opmerkingen. Insprekers krijgen ook individueel reactie via e-mail. Aangegeven is waar de reacties aanleiding geven om in het vervolg wijzigingen door te voeren is. De NRD is aangevuld op basis van de reacties. De Nota van Antwoord en de NRD vormen samen de basis voor het vervolg.

De volgende aanpassingen worden doorgevoerd:

Pagina NRD	Origineel	Aanpassing
p.21	In figuur 12 is uitgegaan van levering van water van de Klimaatbuffer aan het WRK (Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland) via het WPJ-bekken. Daarop zijn de genoemde volumes van 4,5 m ³ /sec gebaseerd. De levering aan de WRK staat echter vooralsnog niet vast, maar wordt als meekoppelkans onderzocht.	Het klopt dat de levering aan het WRK vooralsnog niet vaststaat, maar als meekoppelkans wordt onderzocht. Het uitgangspunt is dat de inlaat van het WPJ-bekken wel wordt ingezet om het IJsselmeerwater door te geleiden naar het PSA-bekken. Figuur 12 zal worden aangepast zodat het helder wordt dat het hier gaat om de WPJ-inlaat in plaats van het bekken. Waar nodig zal de tekst ook hierop worden aangepast.
p. 43	Samen met experts onderzoekt PWN of en in welke mate de Klimaatbuffer kan bijdragen aan de energietransitie.	PWN zal voorstellen voor bijdragen van de Klimaatbuffer aan de energietransitie als meekoppelkansen verkennen. Daarbij zal PWN zich tot het Plangebied voor de Alternatieven beperken, en daarmee een belangrijk deel van het Plangebied voor de Uitvoering buiten beschouwing laten. Het gaat PWN om verduurzaming van het eigen proces. Grootschalige initiatieven om energie op te wekken zijn daarbij niet aan de orde.
p.46	In de NRD wordt aangegeven dat het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) ligt bij de gemeenten Medemblik en Enkhuizen.	In de NRD zal worden opgemerkt dat het bevoegd gezag omgevingsvergunning BOPA ligt bij de gemeenten Medemblik en Enkhuizen (vanuit de Omgevingswet), maar dat dit in voorkomende gevallen ook de provincie kan zijn. In een voetnoot zal worden toegevoegd dat een Ambtelijke Werkgroep Bevoegd Gezag hieromtrent zal adviseren.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een overzicht opgenomen van veel voorkomende vragen en opmerkingen met daarbij een reactie. Hoofdstuk 3 geeft een compleet overzicht van de ingediende zienswijzen, inclusief reactie per zienswijze. In hoofdstuk 4 staan de conclusies en een toelichting op het vervolgtraject.

2. Beantwoording van veel voorkomende vragen en opmerkingen

Voor de drie onderstaande onderwerpen geldt dat deze in meer dan één zienswijze voorkomen. In deze paragraaf gaan we uitgebreid op die onderwerpen in. Het betreffen:

- Natuurbeleving en toegankelijkheid
- Verkeersbewegingen ten behoeve van Klimaatbuffer IJsselmeer
- Energietransitie

2.1 Natuurbeleving en toegankelijkheid

Meerdere zienswijzen betreffen wensen en zorgen over de natuurbeleving en toegankelijkheid van de Klimaatbuffer IJsselmeer.

In diverse gesprekken en zienswijzen is de wens geuit de natuur van de Klimaatbuffer te kunnen beleven. Daartoe zou het PWN-terrein beperkt toegankelijk moeten worden. Het terrein van PWN bij Andijk is echter nu voor publiek niet toegankelijk. Overheden streven naar verbetering van de beleefbaarheid, en daarmee toegankelijkheid, van de IJsselmeerkust van Den Oever tot Medemblik (kustvisie IJsselmeerkust 'Aan 't meer 2030', Hollands Kroon, Gemeente Medemblik, Gemeente Enkhuizen, Provincie Noord Holland, 27-10-2021). Ze streven naar een beleefbare kust van internationale allure.

PWN zal onderzoeken in hoeverre zij met de nieuwe natuur van de Klimaatbuffer aan de beleefbaarheid van de IJsselmeerkust kan bijdragen. Daarbij zal zij rekening houden met zorgen die ook in zienswijzen zijn geuit over toename van overlast, als het terrein van PWN gedeeltelijk wordt opengesteld voor bezoekers. De omvang van het bezoek en de bereikbaarheid van het terrein moeten passen binnen de draagkracht van Andijk. Openstelling van het terrein zal ook zodanig gebeuren dat natuur zo min mogelijk wordt verstoord en de veiligheid van de drinkwaterproductie volledig geborgd.

Gegeven deze randvoorwaarden verwacht PWN dat bezoek op beperkte schaal aan de Klimaatbuffer mogelijk zal zijn. PWN zal de mogelijkheden samen met bewoners, die aangegeven hebben mee te willen denken, belangenorganisaties en overheden uitwerken.

2.2 Verkeersbewegingen van en naar de Klimaatbuffer IJsselmeer

Meerdere zienswijzen uiten zorgen over toename van verkeersbewegingen.

PWN streeft naar een zo duurzaam mogelijk transport van personeel, materieel en grondstoffen naar de Klimaatbuffer IJsselmeergebied in aanleg.

Gezien de aard van de werkzaamheden (met name grondverzet van waterbodembodem binnen het projectgebied) zal er in dit project naar verwachting voornamelijk vanaf het water gewerkt worden. Tegelijkertijd wordt voorzien dat gedeeltelijk vervoer over de weg onvermijdelijk zal zijn. In het Milieueffectrapport (MER) zullen de effecten van de verwachte vervoersstromen in kaart worden gebracht. Het gaat daarbij o.a. om de omvang van de transporten, de frequentie en de verdeling per

schip of per as. Mogelijk worden na het MER-aanpassingen met betrekking tot verkeersbewegingen doorgevoerd, bijvoorbeeld op verzoek van de aannemer. Een dergelijke afwijking wordt slechts toegekend als deze aantoonbaar gepaard gaat met geringere of hooguit gelijke effecten op milieu en omgeving, zoals minder emissies en/of geluidsoverlast.

2.3 Energietransitie

Verschillende zienswijzen uiten zorgen over de volgende zin in het NRD op pagina 42: Samen met experts onderzoekt PWN of en in welke mate de Klimaatbuffer kan bijdragen aan de energietransitie.

Energietransitie is één van de beoordelingscriteria binnen het thema werkmilieu van de effecten op de omgeving. Op basis van dit criterium onderzoekt PWN mogelijkheden om beheer van de Klimaatbuffer zo energieneutraal mogelijk uit te voeren, om milieubelasting van de omgeving te beperken. Daarbij beperkt PWN zich tot het Plangebied voor de Alternatieven, waarmee een belangrijk deel van het Plangebied voor de Uitvoering buiten beschouwing wordt gelaten. Het gaat de PWN om verduurzaming van het eigen proces. Grootschalige initiatieven om energie op te wekken zijn niet aan de orde.

3. Ingediende inspraakreacties en individuele beantwoording

3.1 Zienswijze 001

#	Onderdeel inspraakreactie	Beantwoording
1	U vraagt bij de verdere uitwerking van de Klimaatbuffer rekening te houden met de aanwezige zwemsteiger Koppie Onder, die al tientallen jaren en jaarrond dagelijks gebruikt wordt door inwoners van Andijk.	PWN onderkent het belang van de zwemsteiger Koppie Onder en zal daarmee rekening houden bij de uitwerking van de Klimaatbuffer. PWN zal de eventuele gevolgen van de Klimaatbuffer voor de aanwezigheid, bereikbaarheid of het gebruik van de zwemsteiger in kaart brengen in het kader van het MER. De bevindingen zullen met betrokkenen worden besproken.
2	U geeft aan graag mee te denken over de recreatiemogelijkheden van de Klimaatbuffer.	PWN zal bewoners die mee willen denken betrekken bij het uitwerken van de ideeën en wensen voor recreatie en de keuzes die daarbij mogelijk gemaakt moeten worden. Hoe dit proces eruit komt te zien is op dit moment nog niet vastgesteld. Zie paragraaf 2.1 voor verdere toelichting.

3.2 Zienswijze 002

#	Onderdeel inspraakreactie	Beantwoording
1	U geeft aan de doelen waterveiligheid en natuurkwaliteit van Klimaatbuffer IJsselmeer te onderschrijven.	Bedankt voor uw opmerking.

2	U geeft drie argumenten tegen de aanleg van een tijdelijke weg. Ten eerste uit u de zorg over aantasting van natuur en landschap door verstoring van habitats, verharding van natuurlijke bodem en toename van stikstofdepositie. Ten tweede geeft u aan dat vervoer per schip beter aansluit bij de natuurdoelen en duurzaamheidsambities van PWN. Ten derde geeft u aan dat tijdelijke wegen vaak langer blijven en sporen nalaten in het landschap.	Voor het MER wordt de aanlegfase nader uitgewerkt, zodat de effecten van de vervoersstromen nader in kaart gebracht kunnen worden. Een tijdelijke weg kan hierin worden meegenomen als mogelijkheid. PWN streeft naar een zo duurzaam mogelijk transport. Zie paragraaf 2.2 voor verdere toelichting.
3	U verzoekt om 1) af te zien van een tijdelijke weg 2) transport uitsluitend over water te realiseren en 3) voorkeur over transport over water te verwerken in de definitieve NRD voor het MER.	Zie antwoord 2. In de NRD paragraaf 3.2 staat 'Er wordt, waar redelijkerwijs mogelijk, gewerkt vanaf het water'.
4	U geeft aan het belangrijk te vinden dat Klimaatbuffer IJsselmeer zorgvuldig en duurzaam wordt uitgevoerd door af te zien van een tijdelijke weg en transport uitsluitend over water te realiseren.	Zie antwoord 2.

3.3 Zienswijze 003

#	Onderdeel inspraakreactie	Beantwoording
1	U geeft aan in maart 2024 een eigen 'Omgevingsvisie Oosterdijk' te hebben ingediend bij de gemeente Enkhuizen, waarin de gemeente Enkhuizen en Medemblik gevraagd worden te bewerkstelligen om de verkeersstromen van en naar PWN zo snel mogelijk naar de verkaveling te geleiden in plaats van door de woonwijken. U geeft aan dat de kern van uw zienswijze ligt in elke vorm van het organiseren van activiteiten die leiden tot meer verkeersbewegingen door de woonwijk.	Bedankt voor uw informatie.

2	U geeft aan dat er, naast de wens vanuit belanghebbenden voor extensieve en natuurgerichte recreatie, ook belanghebbenden zijn in Andijk die de wens hebben om het PWN-terrein <i>niet</i> toegankelijk te maken hiervoor, zoals geuit op de bewonersavond van 11 juni 2025. U geeft aan dat er angst bestaat voor extra verkeersstromen door de woonwijken van Andijk en de Oosterdijk. U geeft aan niet te begrijpen waarom PWN graag de bewoners met de wens voor extensieve en natuurgerichte recreatie tegemoet wil komen.	PWN is zich ook bewust van de belanghebbenden in Andijk die de Klimaatbuffer niet toegankelijk willen maken voor publiek. In het vervolgtraject gaan we de verschillende belangen tegen elkaar afwegen en de effecten van mogelijke kleinschalige recreatie verder uitzoeken. Zie paragraaf 2.1 voor een meer uitgebreide toelichting.
3	U geeft aan het idee om de natuur te laten helpen bij het zuiveren van water ten zeerste toe te juichen. U geeft aan dat mensen die natuur ook beter met rust kunnen laten.	Zie antwoord 2. PWN is zich bewust van het verstorende effect van recreatie op natuur. Daarom kijkt PWN niet enkel naar de mate van recreatie, maar ook naar de zonering ervan binnen de Klimaatbuffer IJsselmeer. Naar verwachting zal recreatie maar in een deel van het gebied toegestaan worden.
4	U geeft aan dat er verschillende/voldoende plekken zijn waar het IJsselmeer kan worden beleefd of in ontwikkeling is om beleefd te kunnen worden, zoals de Vooroever Medemblik-Andijk en Vlietlanden, de Koopmanspolder Andijk, de Marker Wadden, De Ven, de Kustboog Enkhuizen, en natuur buitendijks ten zuiden van De Ven. U vraagt zich daarbij af of de openstelling van het toekomstig natuurgebied van PWN hier iets aan toevoegt en gewenst is.	PWN heeft vanuit verschillende stakeholders juist het beeld ontvangen dat een nieuwe recreatiemogelijkheid in Andijk voor veel bewoners en recreanten gewenst is. Dit is in lijn met de Kustvisie IJsselmeerkust 2030.

5	U geeft aan dat overlast niet beperkt, maar voorkomen dient te worden. U geeft aan dat, wanneer de wens voor recreatie sterk blijft, een bootmodel zoals bij de Marker Wadden en het Zuiderzeemuseum uws inziens een vereiste is en daarnaast de IJsselmeerbeleving vergroot. U geeft aan dat, wanneer de boot vertrekt vanuit de haven van Enkhuizen, de (buitendijkse) natuur van De Ven en Kustboog Enkhuizen ook gepasseerd wordt.	Uw voorstel om de natuurbeleving vanaf een boot aan te bieden zullen wij meenemen in de gesprekken over de invulling van recreatie.
6	U geeft aan benieuwd te zijn naar de verkeersbewegingen voor het realiseren en gebruiken van de Klimaatbuffer en hoe voorkomen kan worden dat transporten door de Andijker en Oosterdijkse woonwijken zullen plaatsvinden. U vraagt zich af of over de deelvergunningen heen naar het grotere geheel op het gehele complex wordt gekeken.	Voor het MER wordt de aanlegfase uitgewerkt. Daarbij wordende effecten van de vervoersstromen nader in kaart gebracht. Zie voor uitgebreide toelichting paragraaf 2.2. Gelijk oplopend met het milieu-effectenonderzoek worden de benodigde (deel)vergunningen in kaart gebracht. Daarvan zal een overzicht in het MER worden opgenomen. Op de aanvraag van (deel)vergunningen kan te zijner tijd bij het bevoegd gezag bezwaar worden aangetekend.
7	U pleit voor aanleg van een natuurstrook alleen ten noorden van de bestaande waterbekkens (zoals figuur S5 of S8 op p.2 van de NRD). Dit ten behoeve van de zichtlijnen voor de Oosterdijk richting het noorden en noordoosten. U spreekt zich uit tegen de aanleg van een natuurstrook ten noordoosten van de huidige bekkens waarbij het zicht vanuit de Oosterdijk op het IJsselmeer grotendeels ontnomen wordt. Tenzij het gaat om overstromingsgrasland of andere laag blijvende vegetatie.	Het natuurgebied zal overstroombaar worden, om invloed op het bufferend vermogen van het IJsselmeer te minimaliseren en de benodigde land-waterovergangen in het IJsselmeer te realiseren. Het gebied zal een omvang krijgen die nodig is om natuur volledig tot ontwikkeling te brengen en diens zuiverende werking te kunnen uitvoeren. Binnen deze land-waterovergang ontwikkelen zich drie typen leefgebied: rietmoeras, overstromingsgrasland en ondieptes met waterplanten. Het gaat hier dus om lage vegetatie die, waar nodig, zal worden beheerd. Hierdoor blijft het zicht vanaf de dijk dus zoveel mogelijk behouden. Naast de natuurdoelen, laat PWN zich op het gebied van ruimtelijke kwaliteit zoveel mogelijk leiden door de adviezen die het IJ-team in 2023 in IJ-schrift 1 heeft uitgebracht.

		Het IJ-team is in 2022 opgericht door het Bestuurlijk Platform IJsselmeergebied om de omgevingskwaliteit van projecten te stimuleren. In IJ-schrift 1 van juni 2023 adviseert het IJ-team om in het ontwerp van de Klimaatbuffer rekening te houden met bestaande zichtlijnen en kenmerken van het landschap.
8	U geeft aan van mening te zijn dat de verkeersbewegingen en hinder over de jaren heen te gemakkelijk op omwonenden zijn afgewenteld. U geeft aan PWN graag te zien als meer proactieve buur. U geeft de wens aan dat PWN niet alleen een tijdelijke, maar ook een definitieve directe ontsluiting realiseert naar de verkavelingswegen voor verkeer in de aanleg- en gebruiksfase van en naar PWN toe. U geeft aan dat PWN niet langer door de buurschap Oosterdijk kan rijden, gezien de kenmerken van maximaal 30 km/uur, fietsstroken, uitritten, ontbreken van trottoir, smalle weg en oude panden gevoelig voor trillingen. U geeft aan dat alle energie en geld voor onderzoek om dit toch mogelijk te maken uws inziens beter kan worden ingezet om een definitieve ontsluiting te realiseren.	Een definitieve ontsluiting van het bedrijfsterrein van PWN maakt vooralsnog geen deel uit van het voornemen tot realiseren van de Klimaatbuffer. Voor het MER wordt de aanlegfase uitgewerkt. Daarbij worden de effecten van de vervoersstromen nader in kaart gebracht. Zie voor uitgebreide toelichting paragraaf 2.2.

3.4 Zienswijze 004

#	Onderdeel inspraakreactie	Beantwoording
1	U spreekt uw steun uit voor het principe van de Klimaatbuffer als bijdrage aan het behoud en herstel van het IJsselmeergebied, en deelt enkele aanbevelingen om het ecologisch fundament verder te versterken en de meerwaarde voor natuur, water en mens te vergroten.	Bedankt voor uw opmerking.

2	U stelt voor de Klimaatbuffer te positioneren als ecologisch systeem dat drinkwaterkwaliteit als ecosysteemdienst levert. U stelt voor de projectdoelen van de Klimaatbuffer expliciet te koppelen aan Natura2000, KRW en PAGW-doelstellingen en uitgangspunten, met concrete ecologische indicatoren in relatie met bestaande natuurgebieden De Kreupel en Trintelzand. U stelt voor de leerpunten van de Marker Wadden en Wieringerhoek over te nemen: dynamische natuurlijke processen leveren duurzamer resultaat dan strak gereguleerde inrichting.	PWN ziet net zoals u de Klimaatbuffer als ecologisch systeem en zal dat in de toekomst publiekelijk meer benadrukken. Bij het ontwikkelen van het natuurgebied van de Klimaatbuffer richt PWN zich nadrukkelijk op de doelstellingen en uitgangspunten van Natura 2000 en de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW). Het project Klimaatbuffer heeft zich via de Voorkeursbeslissing Wieringerhoek gecommitteerd aan het bijdragen aan de daarin vastgelegde natuurdoelen van de PAGW. De daarbij behorende concrete ecologische indicatoren zullen tijdens het ontwerp worden uitgewerkt en tijdig bekend gemaakt. De doelen voor de Kader Richtlijn Water (KRW) dienen in 2027 gerealiseerd te zijn. Dat betekent dat de Klimaatbuffer, waarvan de aanleg na 2027 start, formeel geen deel kan uitmaken van het KRW-maatregelenpakket. Wel zullen de doelen van de KRW worden gehanteerd bij het verdere ontwerp en ontwikkeling van de Klimaatbuffer. In de directe omgeving van de Klimaatbuffer worden licht positieve effecten op waterkwaliteit verwacht en we leren met de Klimaatbuffer en het demoproject LIFE Watersource hoe natuurontwikkeling een rol kan spelen in de verbetering van de waterkwaliteit. PWN onderschrijft uw opmerking dat dynamische natuurlijke processen duurzamer resultaat leveren dan strak gereguleerde inrichting. De nauwe contacten die het projectteam voor de Klimaatbuffer onderhoudt met die van de Marker Wadden en Wieringerhoek zijn erop gericht om het ontwerp van de Klimaatbuffer te voeden met hun kennis en ervaring in het ruimte bieden aan die dynamische natuurlijke processen.
3	U stelt voor om de Klimaatbuffer toekomstbestendig in te richten en mee te bewegen met peil en klimaat. 1) U adviseert te ontwerpen voor adaptief peilbeheer en een meebewegend systeem.	In het ontwerp en de milieueffectenstudie voor de Klimaatbuffer spelen de inzichten in mogelijke toekomstige peilverschillen en eventuele andere klimaateffecten een belangrijke rol. Bronnen daarvoor zijn de voorkeursstrategie van het Deltaprogramma IJsselmeer en Deltaprogramma Zoetwater,

	2) U stelt voor een intern flexibel peilregime te creëren voor het bekken dat de natuurlijke seizoensdynamiek toelaat en toekomstige peilstijgingen kan opvangen zonder grootschalige aanpassing. 3) U stelt voor een 'semi-open buffering' te onderzoeken met een koppeling tussen het IJsselmeerpeil en de Klimaatbuffer via regelbare overgangen en/of natuurlijke voorlanden. 4) U stelt voor het natuurgebied als energieloze zuiveringszone (rietmoerassen, helofytenvelden) te gebruiken in plaats van een gescheiden bekken.	alsmede de impact voor de benedenloop (IJssel, IJsselmeer) vanuit Ruimte voor de Rivier 2.0. Aan uw adviezen voor adaptief peilbeheer (1), meebewegend systeem (2) en semi-open buffering (3) zal in het ontwerp aandacht worden geschonken. Hierbij is het volgende van belang: (1): adaptiviteit in relatie tot de toekomstige te verwachten IJsselmeerpeilen is een uitgangspunt (mogelijkheid meebewegen). (2): het bekken zal een zeker vulgraad moeten houden om voldoende water op voorraad te houden én het risico van zoute kwel (bij lage waterstanden) te beheersen. (3): in de uitwerking zal aandacht zijn voor connectiviteit tussen het natuurgebied en het IJsselmeer (met name i.r.t. vis). Het voornemen is om het omdijkte deel van het natuurgebied onder natuurlijk peilverloop te laten functioneren om zo de zuiverende werking en de ecologie te ondersteunen. Het huidige inzicht is dat dit alleen met een eigen peilbeheer mogelijk is (in verband met het peilverloop van het IJsselmeer). Het niet omdijkte deel, de oeverzone, zal bestaan uit voorlanden in open verbinding met het IJsselmeer. In het ontwerp zal aandacht worden besteed aan het verbinden van de oeverzone met het bedijkte natuurgebied.
4	U stelt voor de buffercapaciteit van 10 tot 50 dagen te vergroten gezien de toenemende verzilting en droogtevoorspellingen. U stelt voor: 1) 100 dagen buffercapaciteit te onderzoeken 2) Meerlaagse buffering te overwegen: een combinatie van oppervlakkige moerasbuffer en diepe bekkenbuffer 3) Te bekijken of uitbreiding oostwaarts of via koppeling aan de bestaande landbekkens efficiënter is dan aanleg van aparte bekkens. 4) Koppeling met het Deltaprogramma Zoetwater (fase III) te onderzoeken om	1) In het ontwerp en de milieueffectenstudie voor de Klimaatbuffer spelen de inzichten in mogelijke toekomstige peilverschillen en eventuele andere klimaateffecten een belangrijke rol. Bronnen daarvoor zijn onder andere de denkrichtingen in het Deltaprogramma IJsselmeer, Deltaprogramma Zoetwater en Ruimte voor de Rivier 2.0. Op grond van de huidige inzichten vertaald in een model dat de zoutconcentratie berekend is voor PWN duidelijk dat een opslag voor 50 dagen voor decennia lang toereikend is.

	gezamenlijke opslag met landbouw/recreatiepartijen en natuur als adaptieve regiobuffer te benutten	2) De Klimaatbuffer met zuiverend landschap (met rietmoeras, overstromingsgraslanden en ondieptes met waterplanten) en spaarbekkens kan worden beschouwd als meerlaagse buffer. Voor het zuiverende landschap geldt echter ook dat een natuurlijk peilverloop meerwaarde heeft. 3) In de MER Verkenning Wieringerhoek en de Verkenningsfase van PWN is gekeken naar de locatie van de buffers en het natuurgebied (in afstemming met stakeholders). Daaruit kwam de locatie van het plangebied, zoals opgenomen in de NRD, het beste naar voren. Daarna is de contour, zoals opgenomen in de NRD, door het IJ-team geadviseerd om tegemoet te komen aan landschappelijke patronen. De locatie en vorm van de Klimaatbuffer IJsselmeer liggen dus grotendeels vast, het ontwerp zal komende fasen nog ontwikkeld worden. Het creëren van een groot verbonden bekken is vanuit het oogpunt van zuiverende werking en beheersbaarheid niet wenselijk. Er is dan onvoldoende beheersing van verblijftijden en er zijn geen mogelijkheden om segmenten te isoleren, indien nodig. 4) In het Milieueffectrapport (MER) zullen de zogenaamde autonome effecten worden beschreven. Dit betreffen effecten die zich voor zullen doen als zou worden afgezien van de Klimaatbuffer. Het gaat onder meer om effecten van initiatieven voortvloeiende uit het Deltaprogramma Zoetwater. Hiermee kunnen synergiekansen zichtbaar worden. Het huidige beeld bij de mogelijke maatregelen in Fase III van het Deltaprogramma Zoetwater is dat de Klimaatbuffer bijdraagt aan vergroting van het bufferende vermogen in het IJsselmeergebied. Indirect hebben alle watervragers, waaronder de landbouw, daar baat bij. Het is voor de overige watervragers doorgaans niet nodig om de specifieke waterkwaliteit te verkrijgen die PWN wel nodig heeft. De maatregel om de buffer IJsselmeer te vergroten door aanpassing van het peilbesluit lijkt voor nu meer de hand te liggen om voor andere partijen meer water beschikbaar te maken.
--	---	--

5	Om de ecologische zuivering en circulariteit te versterken geeft u de aanvulling om natuur-gebaseerde zuivering structureel in het ontwerp te verankeren. U geeft hierover de volgende aanbevelingen: 1) Richt delen van het natuurgebied in als helofytenvelden en moerassen die bijdragen aan fosfaat- en stikstofreductie. 2) Maak reststromen (ijzerslib, organisch materiaal) circulair inzetbaar in oeverversterking of natuurontwikkeling 3) Monitor CO2-reductie en waterkwaliteit met natuurindicatoren i.p.v. alleen technische parameters.	Zuivering van water door natuur is een belangrijk onderdeel van de Klimaatbuffer. De ambitie strekt echter verder. Met ontwerp, aanleg en exploitatie van de Klimaatbuffer willen wij zoveel mogelijk aansluiten bij natuurlijke processen en patronen. 1) Het omdijkte natuurgebied zal bestaan uit rietmoeras, overstromingsgraslanden en ondieptes met waterplanten, waar bij voorkeur een natuurlijk peilverloop is. Deze ecotopen zullen naar verwachting bijdragen aan stikstof- en nitraatreductie, en ook afname van zwevende stof en troebelheid. Wageningen Environmental Research heeft onderzocht hoe het zuiverend landschap kan bijdragen aan de waterkwaliteit (https://edepot.wur.nl/691070). In het demonstratieproject Life Watersource (https://www.pwn.nl/watersource-nl) wordt de optimale combinatie van natuurwaarden en zuiverende eigenschappen van het natuurgebied onderzocht. 2) Buiten het project Klimaatbuffer IJsselmeer werkt PWN continu aan een betere verwerking van reststromen. IJzerslib (incl. organische stof daarin vastgelegd) vindt al haar weg in de circulaire economie en wordt waar doelmatig ingezet in natuurprojecten. Het lokaal toepassen of verwerken van maaisel is onderdeel van het project Klimaatbuffer IJsselmeer. 3) De mogelijkheid voor het toepassen van natuur-indicatoren voor monitoring wordt onderzocht in het demonstratieproject Life Watersource om toe te passen bij het in gebruik nemen van de Klimaatbuffer. De bevindingen zijn beschikbaar op https://waarneming.nl/locations/737206/. Daarnaast verwachten wij dat technische parameters nodig zullen blijven.
6	U geeft aan te waarderen dat recreatie expliciet benoemd wordt in de NRD, en moedigt aan recreatie verder te versterken. U benoemt de volgende aanvullende meekoppelkansen.	Uw suggesties worden meegenomen in het project of zijn onderdeel van meekoppelkansen: 1) PWN houdt rekening met de verstoringsgevoeligheid van (toekomstige)

	1) Biodiversiteit en rust: maak delen van de buffer gesloten voor recreatie als rustgebied voor watervogels, sommige soorten zijn zeer verstoringgevoelig. 2) Onderwaternatuur: benut diepere zones voor herstel van troebel/helder balans en ontwikkeling van kranswiervegetaties. 3) Kennisontwikkeling: positioneer de Klimaatbuffer als “living lab” binnen het IJsselmeergebied voor natuurlijke zuivering en klimaatadaptatie. Ontwikkel voorzieningen die de beleving en bewustwording van de klimaatbuffer versterken, bijvoorbeeld door een uitkijkpunt of wandelroute (enkel in de voor publiek toegankelijke zones). 4) Energieneutraal beheer: benut zon of warmte uit oppervlaktewater (TEO) voor energievoorziening van pompen en gemalen. 5) Samenwerking: verbind het project aan PAGW, MM-IJmeer en het Deltaprogramma Zoetwater voor structurele kennisdeling en financiering. Ook internationale positionering is terecht.	soorten. Zie paragraaf 2.1 voor verdere toelichting recreatie. 2) Wij verwachten dat door het creëren van verschillende waterdieptes zones van helder en troebel water zullen ontstaan. Daarmee komt geschikt milieu voor waterplanten, zoals kranswieren, beschikbaar. 3) PWN richt een netwerk van organisaties en personen op om samen te werken aan en met natuur, zoals bij de Klimaatbuffer. De Klimaatbuffer maakt als icoonproject tevens deel uit van het Collectief Natuur Inclusief. In dit kader wordt gestreefd kleinschalige recreatie mogelijk te maken met nadruk op het beleven van en leren over een natuurlijke aanpak (‘nature-based solutions’). 4) PWN zal meekoppelkansen die worden aangedragen over de mogelijke bijdrage van de Klimaatbuffer aan de energietransitie verkennen. Hierbij kijkt PWN alleen naar opties binnen de Klimaatbuffer (Plangebied Alternatieven) en niet breder. Thermische energie is niet inzetbaar voor pompen en gemalen. Zie verdere toelichting paragraaf 2.3. 5) De Klimaatbuffer is zelf aangemerkt als meekoppelkans in de Voorkeursbeslissing Wieringerhoek. Als zodanig is de Klimaatbuffer verbonden aan de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW). Daarnaast streeft PWN naar kennisuitwisseling met alle relevante ontwikkelingen in het IJsselmeer, IJmeer en Markermeer, zoals die voortvloeiende uit het Deltaprogramma Zoetwater. De klimaatbuffer is een mogelijke maatregel binnen Fase III van het Deltaprogramma Zoetwater.
7	U ziet in de Klimaatbuffer IJsselmeer een kans om natuurherstel, waterbeheer en recreatie duurzaam met elkaar te verweven binnen het bredere beleidskader van het IJsselmeergebied. Ook geeft u aan dat het project perspectief biedt op een toekomstbestendig systeem	PWN spreekt zich uit over haar ambitie voor dit toekomstig systeem, zoals u dat benoemt. De Klimaatbuffer wordt daarin gezien als een kans binnen dit systeem.

	waarin ecologische waarden, waterkwaliteit en regionale functies in balans zijn.	
--	--	--

3.5 Zienswijze 005

#	Onderdeel inspraakreactie	Beantwoording
1	U geeft aan een agrarische achtergrond te hebben in de Noordoostpolder. U stelt voor om te onderzoeken of bamboe een plek kan krijgen in de plannen, gezien de eigenschappen groenblijvend en waterzuiverend vermogen.	PWN kiest voor inheemse moerasplanten en riet om water te zuiveren. PWN werkt daarin samen met de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW). Volgens de systeemverkenning van de PAGW uit 2021 is versterking van de natuur van het IJsselmeer nodig met onderwaterplanten, rietmoeras en overstromingsgrasland.

3.6 Zienswijze 006

#	Onderdeel inspraakreactie	Beantwoording
1	U geeft aan positief te zijn over de integrale benadering van het project. Ook waardeert u dat het project erkent dat recreatie een waardevolle functie in het IJsselmeergebied is en is opgenomen in het MER-beoordelingskader. U geeft aan dat het stuk laat zien dat PWN oog heeft voor meerwaarde van recreatie binnen bredere kaders van waterveiligheid, natuurontwikkeling, en drinkwaterproductie. Ook heeft u gelezen dat het gesprek over extensieve recreatie op het toekomstige PWN-terrein wordt voortgezet. U geeft aan dat recreatie rondom Klimaatbuffer IJsselmeer goed aansluit bij de Recreatievisie van Recreatieschap West Friesland. Om deze reden denkt u in het vervolgtraject graag actief mee. U wil zowel	PWN gaat graag in op het aanbod van het Recreatieschap actief mee te werken aan de verdere uitwerking van passende recreatiemogelijkheden bij de toekomstige Klimaatbuffer. Hoe dit proces eruit komt te zien is op dit moment nog niet vastgesteld. In het Milieueffectrapport (MER) zal ook verder ingegaan worden op recreatie. Zie paragraaf 2.1 voor verdere toelichting.

	meedenken over inpassing van recreatie in het gebied als het aansluiten van regionale-wandel en fietsroutes.	
--	--	--

3.7 Zienswijze 007

#	Onderdeel inspraakreactie	Beantwoording
1	U vraagt of de zin op p.42 "<i>samen met experts onderzoekt PWN of en in welke mate de Klimaatbuffer kan bijdragen aan de energietransitie.</i>" uit de NRD verwijderd kan worden ofwel aangevuld kan worden waarbij duidelijk wordt gemaakt dat het hier niet gaat om een windpark. U uit uw zorg over de uitbreiding van het plangebied t.b.v. de uitvoering en u uit uw zorg dat de noodzakelijke klimaatberging wordt ingezet om een voor PWN niet noodzakelijk windpark aan te leggen. U haalt als voorbeeld plan Wieringerhoek aan, waar energie als meekoppelkans werd gezien en waar een plan ontstond voor 700ha zonne-atollen.	PWN zal meekoppelkansen die worden aangedragen over de mogelijke bijdrage van de Klimaatbuffer aan de energietransitie verkennen. Het gaat de PWN daarbij om verduurzaming van het eigen proces. Grootschalige initiatieven om energie op te wekken zijn niet aan de orde.
2	U vraagt zich af in hoeverre het binnendijkse gebied als natuurgebied aangemerkt kan worden aangezien men ingrijpt in het proces. U stelt dat PWN hier water 'oogst' en u vraagt zich af wat dan de verschillen zijn met een perceel agrarische grond (cultuurgrond) aan de andere kant van de dijk.	PWN ontwikkelt natuur die het ecosysteem van het IJsselmeer hard nodig heeft. De Klimaatbuffer wordt als zodanig ondersteund door de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW), het nationale programma om de ecologische waterkwaliteit in de grote wateren te verbeteren en de natuur te versterken. Het binnendijkse deel van de Klimaatbuffer wordt primair als natuurgebied ontwikkelt, waarbij inrichting en beheer erop gericht zijn de gewenste leefgebieden, zoals vastgelegd in de PAGW-doelen, te realiseren, onderhouden en zo optimaal mogelijk te laten functioneren. Bekend is dat deze leefgebieden (rietmoerassen, ondieptes met waterplanten) ook een rol kunnen

		spelen in de verbetering van de waterkwaliteit. Op deze manier helpt het natuurgebied ons ook in het voorzuiveren van IJsselmeerwater voor het drinkwaterproces. Een win-win voor natuur en waterkwaliteit. Het feit dat water langzaam door het gebied stroomt doet naar verwachting niets af aan de natuurwaarde.
3	U geeft aan dat in het flow-schema de genoemde meekoppelkansen voor het WRK (via het WPJ-bekken) al volledig is verwerkt, waarbij het WPJ bekken tussen het PSA bekken en de nieuwe bekkens van de Klimaatbuffer staat. U geeft aan dat de volumes van 4,5 m ³ /sec ook hierop is uitgelegd.	Bedankt voor uw scherpste. Het klopt dat PWN het inzetten van de Klimaatbuffer om drinkwater te leveren aan het WRK-systeem als meekoppelkansen beschouwt. Het uitgangspunt is dat de inlaat van het WPJ-bekken wel wordt ingezet om het IJsselmeerwater door te geleiden naar het PSA-bekken. Wij zullen dit in het definitieve NRD verhelderen en het stroomschema aanpassen.
4	U vraagt zich af in hoeverre de afvoer van slib uit de migratierivier invloed kan hebben op het zwemwater ten westen van het plangebied.	De effecten van de Klimaatbuffer (waaronder op slibhuishouding en stroming in het IJsselmeer) worden onderzocht en gerapporteerd in het Milieueffectrapport (MER).

3.8 Zienswijze 008

#	Onderdeel inspraakreactie	Beantwoording
1	U geeft aan dat in de NRD de 10 gouden regels van Frits Palmboom mist bij het ontwerp en de uitgangspunten van de Klimaatbuffer IJsselmeer	De ontwerpregels van Frits Palmboom zijn uitgangspunt geweest voor het advies dat het IJ-team in 2023 over de Klimaatbuffer heeft uitgebracht in het IJ-schrift. PWN bouwt in het verdere ontwerp voort op dit advies en daarmee ook op de ontwerpregels van Frits Palmboom. Landschappelijke kwaliteit wordt onderzocht en gerapporteerd in het Milieueffectrapport (MER).

2	U vraagt zich af of er in de MER ook een overzicht komt van de nadelige landschaps- en milieueffecten en een hoofdstuk over mitigerende maatregelen.	Het MER brengt een breed scala aan negatieve en positieve effecten van de Klimaatbuffer op de omgeving in beeld, waaronder effecten op landschap en milieu. Tevens zullen mitigerende maatregelen, maatregelen, die mogelijk negatieve effecten verzachten, worden beschreven.
3	U vraagt extra aandacht voor de zichtlijnen en de verandering van de zichtlijnen vanaf de Westfriese Omringdijk. U geeft daarbij mee dat fotoshop kan helpen om de nieuwe situatie te verbeelden.	In haar advies van 2023 vraagt het IJ-team nadrukkelijk aandacht voor de zichtlijnen en hoofdkenmerken van het landschap. In het nadere ontwerp wordt voortgebouwd op het advies van het IJ-team. We zullen daarbij tevens aandacht schenken aan de effecten van de Klimaatbuffer op de zichtlijnen vanaf de Westfriese Omringdijk.
4	U geeft uw verbazing aan over het op p.42 aangekondigde overleg betreffende de mogelijke bijdrage aan de energietransitie. U geeft aan dat deze niet in figuur 2 en 3 wordt genoemd.	PWN streeft naar een Klimaatbuffer die in gebruik zo min mogelijk energie vraagt en de drinkwaterproductie verduurzaamt. Ook zal PWN meekoppelkansen op bijdrage op energietransitie verkennen wanneer deze ingebracht worden. Zie paragraaf 2.3 voor verdere toelichting.

3.9 Zienswijze 009

#	Onderdeel inspraakreactie	Beantwoording
1	U vraagt zich af wat de invloed van de Klimaatbuffer is op de kwel aan de binnenzijde van de Westfriese Omringdijk.	In het Milieueffectrapport (MER) zal aandacht geschonken worden aan eventuele effecten van de Klimaatbuffer op grondwaterstroming en binnendijkse kwel.
2	U vraagt zich af of de Klimaatbuffer van invloed is op de hoeveelheid geloosd afvalwater naar de gemeentelijke riolering van de kern Andijk.	De Klimaatbuffer zal de lozing van afvalwater door PWN naar het gemeentelijk rioolnet niet doen toenemen. Dit komt omdat de klimaatbuffer niet leidt tot verhoogde inname van water.

3	U vraagt zich af of de Klimaatbuffer van invloed is op de samenstelling van het geloosde afvalwater naar de gemeentelijke riolering van de kern Andijk.	De eventuele invloed op het watersysteem wordt in het MER in beeld gebracht.
4	U geeft aan dat de rioolwaterzuivering Wervershoof zijn effluent loost op het IJsselmeer ter hoogte van de Onderdijk 11. In dit effluent bevinden zich stoffen die niet in het zuiveringsproces zijn afgevangen en dus in het oppervlaktewater van het IJsselmeer belanden. Dit effluent verspreidt zich vervolgens door het IJsselmeer. U vraagt zich af of, hoewel de afstand tussen het lozingspunt en de inlaat van PWN circa 10km bedraagt, dit mogelijk al invloed heeft op het huidige zuiveringsproces van PWN. U vraagt zich af in hoeverre deze invloed verandert met de komst van de Klimaatbuffer?	Lozingen vanuit rioolwaterzuiveringen langs Rijn, IJssel en IJsselmeer beïnvloeden de IJsselmeerwaterkwaliteit negatief. De intensieve technologische zuiveringen van PWN zijn hierop ingericht. De Klimaatbuffer heeft naar verwachting twee invloeden: 1. Beter voorzuivering van het water zodat de technologische installaties beter en duurzamer functioneren. 2. Natuurlijke afbraak van een deel van de verontreinigingen in het landschap en tijdens het langere verblijf in de bekkens.
5	U vraagt zich af wat de invloed van de Klimaatbuffer is op het aantal transportbewegingen door de gemeente Medemblik.	Zie paragraaf 2.1. en 2.2. Dit wordt onderzocht en vastgelegd in het Milieueffectrapport (MER).
6	U vraagt zich af wat de invloed van de Klimaatbuffer na volledige realisatie is op het aantal transportbewegingen met gevaarlijke stoffen door de kern Andijk.	De transporten van en naar PWN bevatten nu geen stoffen die een route 'gevaarlijke stoffen' behoeven. Met het in gebruik nemen van de Klimaatbuffer zal naar verwachting minder ijzerchloride en natronloog bij de zuivering nodig zijn. Voor de zuivering van water uit de Klimaatbuffer zullen ook geen andere stoffen nodig zijn. Desalniettemin zal het effect van het gebruik van de Klimaatbuffer voor transportbewegingen in het algemeen en door de kern van Andijk worden onderzocht als onderdeel van het onderzoek naar de effecten van de Klimaatbuffer op de verkeersbewegingen. De resultaten van het onderzoek, alsmede eventuele maatregelen ter beperking van de

		effecten, zullen worden opgenomen in het MER. Zie voor verdere toelichting paragraaf 2.2.
7	U vraagt zich af of PWN ook de ontsluiting vanaf de openbare weg faciliteert als de Klimaatbuffer gelegenheid gaat bieden voor recreanten. U vraagt zich af voor welke vervoersmiddelen de recreatie toegankelijk wordt. U vraagt zich af of PWN de intentie heeft om parkeergelegenheid te faciliteren.	De mogelijkheden voor recreatie worden onderzocht in het kader van het nadere ontwerp van de Klimaatbuffer. Er zal aandacht worden besteed aan de bereikbaarheid voor diverse vervoersmiddelen, benodigde voorzieningen en ontsluitingen en de locaties daarvoor. Zorgen die hierover zijn geuit vanuit de omgeving omtrent overlast worden hierin meegenomen. In het MER zullen verschillende mogelijkheden worden beschreven. Zie voor verdere toelichting paragraaf 2.1.

3.10 Zienswijze 010

#	Onderdeel inspraakreactie	Beantwoording
1	U geeft aan dat gemeente Medemblik positief staat tegenover de aanleg van de Klimaatbuffer in het licht van de toekomstige beschikbaarheid van zoetwater, de drinkwatervoorziening, de bijdrage aan de natuurwaarden van het Natura2000 gebied IJsselmeer en extra mogelijkheden voor recreatie in de omgeving van Andijk.	Bedankt voor uw opmerking.
2	U geeft aan dat u zich op hoofdlijnen kunt vinden in de onderzoeksopzet van de NRD. U geeft aan dat een belangrijk aandachtspunt voor u is wat het effect van de Klimaatbuffer is op de grondwerking binnendijs (kwel, grondwater en de ondergrond). U geeft ook aan dat de NRD hier al aandacht aan besteedt.	De effecten van de Klimaatbuffer op de grondwerking binnendijs, inclusief het effect op de waterstanden, is onderdeel van de onderzoeken voor het Milieueffectrapport (MER).

3	U geeft aan dat de gemeente Medemblik graag betrokken blijft bij de verdere uitwerking van de Klimaatbuffer. U geeft aan graag deel te nemen aan de ambtelijke en bestuurlijke overleggen hierover. U geeft aan graag betrokken te zijn bij de uitwerking van het ontwerp van de Klimaatbuffer, in het bijzonder het recreatieve onderdeel.	PWN zal bestuurlijke en ambtelijke bijeenkomsten organiseren ter begeleiding van de ontwikkeling van de Klimaatbuffer. Het ontwerp en het MER, waaronder de effecten op en mogelijkheden voor recreatie, zullen in deze bijeenkomsten aan de orde komen. De gemeente Medemblik is hierin al betrokken en zal voor deze bijeenkomsten ook worden uitgenodigd.
4	U geeft aan zich niet te kunnen vinden in de stelling dat het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) bij de gemeenten Medemblik en Enkhuizen ligt. U geeft aan dat er sprake is van een uitzondering op grond van artikel 2:3 lid 2 Omgevingswet, waardoor het bevoegd gezag bij de provincie ligt, aangezien er volgens u sprake is van een provinciaal belang dat doelmatiger en doeltreffender door de provincie kan worden behartigd. U verzoekt dit aan te passen bij vaststelling van deze NRD.	PWN zal een Ambtelijke Werkgroep Bevoegd Gezag (AWBG) in het leven roepen zodat bevoegde gezagen een gedeeld beeld hebben van de benodigde procedures, vergunningen de bijbehorende bevoegde gezagen en het tijdspad. De gemeente Medemblik zal voor deze AWBG worden uitgenodigd. De Omgevingswet geeft aan dat in beginsel gemeenten bevoegd gezag zijn voor een omgevingsvergunning BOPA, maar dat in voorkomende gevallen dit ook de provincie kan zijn. Dit zal in de AWBG aan de orde komen.

4. Conclusie en vervolgtraject

De zienswijzen bieden PWN extra inzichten in onderwerpen die voor bewoners, overheden en verschillende organisaties in het gebied van belang zijn. PWN waardeert de betrokkenheid van alle indieners ten zeerste. Aan de hand van de ingediende zienswijzen worden drie aanpassingen in het NRD doorgevoerd (zie paragraaf 1.2). De volgende stap in de formele besluitvorming is het opstellen van het MER, conform de onderzoeksaanpak beschreven in het NRD.

4.1 Vervolgtraject

In dit hoofdstuk bieden we een beknopt overzicht van het vervolgtraject van de Klimaatbuffer IJsselmeer. De tijdsaanduiding is een indicatie van de huidige planning en kan nog veranderen aan de hand van nieuwe inzichten en/of omstandigheden.

2026 – 2028 Formele besluitvorming (zie uitgebreide toelichting hoofdstuk 6 NRD)

- Stap 1. Formeel adviestraject NRD (afgerond):
 - Bevoegd gezag Rijkswaterstaat (RWS) heeft PWN geadviseerd over de NRD en formeel advies gevraagd van betrokken overheden en adviseurs. Mede op basis van deze adviezen is PWN tot de huidige versie van de NRD gekomen.
- Stap 2 Publiceren Nota van Antwoord (afgerond):
 - De ingebrachte zienswijzen zijn met reactie gepubliceerd in een Nota van Antwoord NRD (dit document).
- Stap 3 Vaststellen en publiceren NRD:
 - NRD wordt aangepast op basis van de ingebrachte zienswijzen opgenomen in de Nota van Antwoord en vervolgens gedeeld met bevoegd gezag. Daarna wordt de vastgestelde versie gedeeld met de omgeving.
- Stap 4. Opstellen MER:
 - PWN stelt het MER op en onderzoekt de effecten van alternatieven als basis voor het voorkeursontwerp.
- Stap 5. Opstellen en publiceren (ontwerp) besluiten:
 - PWN dient vergunningaanvragen en het MER in. Ontwerpbesluiten worden gepubliceerd en liggen zes weken ter inzage.
- Stap 6. Besluit, motivering en bekendmaking:
 - Bevoegd gezag en PWN beantwoorden zienswijzen, motiveren wijzigingen en stellen definitieve vergunningen vast.
- Stap 7. Beroepsprocedure:
 - Belanghebbenden kunnen binnen zes weken beroep instellen bij de Raad van State, die binnen zes maanden beslist.

2026 – 2029 Ontwerp Klimaatbuffer IJsselmeer

Het ontwerpproces van Klimaatbuffer IJsselmeer kent verschillende fasen. De schetsontwerpen uit het NRD worden in het vervolgtraject steeds meer in detail uitgewerkt op basis van nieuwe inzichten uit onderzoeken en wensen van de opdrachtgever en omgeving. Achtereenvolgens worden opgesteld:

- Referentieontwerp: Conceptueel ontwerp dat uitgangspunten en randvoorwaarden van het project vastlegt.

- Voorlopig ontwerp: Uitgewerkt ontwerp waarin de gekozen oplossing verder wordt geconcretiseerd, maar nog ruimte is voor aanpassingen.
- Definitief ontwerp: Volledig uitgewerkt en vastgesteld ontwerp dat als basis dient voor uitvoering.

2029 – 2032 Realisatie Klimaatbuffer IJsselmeer

PWN heeft als doel om in 2029 te starten met de aanleg van de Klimaatbuffer IJsselmeer. Start met realisatie is afhankelijk van allerlei zaken, zoals uitkomsten van bepaalde onderzoeken of juridische bezwaren. Het is daarom goed mogelijk dat de tijdslijn nog wordt aangepast.

4.2 Participatie

PWN hecht veel waarde aan participatie van belanghebbenden en omgevingspartijen in de planvorming van het project. In sessies met en voor de omgeving zijn o.a. ontwerp en locatie-alternatieven besproken. Jaarlijks is er een brede bewonersbijeenkomst Andijk waar de Klimaatbuffer een structureel onderdeel is. De Klankbordgroep Andijk is periodiek geïnformeerd en geconsulteerd. Dat geldt tevens voor ambtenaren en bestuurders van betrokken overheden; van gemeenten, Provincie Noord-Holland, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat/Rijkswaterstaat en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Belangenorganisaties zijn en worden ook betrokken via bijeenkomsten en afstemmomenten.

PWN zet deze informatie en consultatie ook in de volgende fasen van het project Klimaatbuffer IJsselmeer voort. Zij past haar participatieplan en uitvoering hiervan continu aan op wat er per moment en fase nodig is. De wensen vanuit de omgeving worden verwerkt in de KlantEisenSpecificatie en vinden al dan niet (onderbouwd) navolging in het ontwerp van de Klimaatbuffer.

4.3 Contact

Mocht u aan de hand van deze Nota van Antwoord nog vragen en/of opmerkingen hebben, mail dan naar kij@pwn.nl.